

Akadálymentesített videóleirat - Veszétségmentesítés I.

<https://www.youtube.com/watch?v=WF6bLHb0ecg>

Közeli felvételen, sötétzöld háttér előtt egy ideges róka látszik, melynek fogai kilátszanak, és közben vonyít. Sötét háttér előtt egy kíváncsi, fehér színű macska bámul a távolba, közben nyávog. Egy ember alsóteste látszik, ahogy két barna kutyát sétáltat a combig érő fűben, az egyik kutya morog egyet. Fehér háttér előtt egy grafikai rókafej-logó jelenik meg – ez a videó intrója, a Veszétségmentesítési program szimbóluma. Mindeközben a videó alatt egy figyelemfelkeltő, pörgős zene szól.

A kép közepén fehér betűkkel a következő szöveg jelenik meg:

„I. EPIZÓD VIROLÓGIA ÉS DIAGNOSZTIKA”

A szöveg alatt további magyarázat olvasható. A háttérben egy férfihang nyugodt, tárgyilagos hangon felolvassa a képernyőn megjelenő szöveget és közben madárcsicsergést is hallhatunk.

„A veszétség egy veszélyes megbetegedés, aminek megelőzése fontos, mert a vadon élő és házi emlősállatok egyaránt fogékonyak, illetve az embert is megbetegíti. A betegség a veszett állat harapásával, a vírust tartalmazó nyállal terjed, és általában nem gyógyítható, de vakcinázással hatékonyan megelőzhető. A NÉBIH veszétség-megelőzési kampányában bemutatjuk a vírust, hogy milyen károkat okoz, és elmondjuk azt is, hogy mit tehetünk a megelőzés érdekében.”

A jobb felső sarokban egy kis vörös rókafej-ikon látható, mellette a felirat: „Veszétség – megelőzése”.

A kép elsötétül, és következőleg egy középkorú férfit látunk öltönyben. Zöld fák vannak a háttérben. A kép sarkában nagy, fehér betűkkel fel van tüntetve a férfi neve: DR. RUSVAI MIKLÓS – VÍRUSKUTATÓ. Neve és titulusa itt van feltüntetve.

Narráció: A veszétség ősidők óta velünk van.

Ezután egy barna, rajzolt ábrázolás látható a képen. Öt férfi nyilakkal egy agresszív kutyára támad. Az ábra alján a felirat: „Első írásos feljegyzés Krisztus előtt 2000”.

Narráció: Az első leírása több mint 2000 évvel ezelőtt a babiloni kőtáblákon már megtalálható.

A képen egy barna, dombormű jellegű ókori ábrázolás következik. Három emberalak jobbra vonul, az első kettő kutyát vezet, a harmadik egy vadászhálót cipel. A kutyák izmosak, előrefeszülve haladnak, részletesen kidolgozottak. Az ábra alján a felirat: „Első írásos feljegyzés Krisztus előtt 2000”.

Narráció: És azt is régóta tudjuk, hogy állatok harapásával terjed. Halálos betegség.

A képen egy barna háttérrel egy rajzolt, sovány kutyát látunk. Szemei dülledtek, a nyelve ki van nyújtva és nyáladzik. Alatta ez a felirat: Furious Rabies: Late Stage. WELLCOME LIBRARY, UNITED KINGDOM

Narráció: Tehát jelen tudásunk szerint gyógyíthatatlan.

A kép ismét változott. Egy másik, csorgó nyálú, rajzolt kutyát látunk barna háttérrel. A kutya felett ez a felirat látható fekete betűkkel: des venins.

DV CHINE ENRAGE CHAPITER XXXV.

A kutya alatt meg barna barna betűkkel ezt a szót olvashatjuk: GYÓGYÍTHATATLAN

Narráció: A zoonózis egy szakszó, ami azt jelenti, hogy valójában ezek állati vírusok de időről időre emberben is megjelennek.

A képen barna háttérrel, sötétbarna írással megjelenik a ZOONÓZIS szó. Alatta kisebb betűkkel: zoonózis: fertőző betegség, amely állatról emberre képes áterjedni.

A kép ismét változik. A bal oldalon megjelenik egy rajzolt róka, és mellette egy rajzolt nyíl a kép közepén. Majd a jobb oldalon megjelenik egy rajzolt férfialak, aki a kezét a csípőjére rakja. Arca nincs megrajzolva. A nyíl elkezd oda-vissza mozogni a róka és az ember között.

Narráció: A vírusnak egyébként több változata van. Jelenleg 15 szerotípusát ismerjük, de ezekből eddig 7 olyan van, ami emberben is fertőzést okozott.

A barna háttér előtt bal oldalról fokozatosan csúsznak be a képbe kis barna, rajzolt vírusok: felül 9 darab, alul pedig 6 darab.

Majd a képen már csak 7 darab vírusrajzot látunk, jobb oldalon mellette egy öltönyös férfi rajza arc nélkül. A kép jobb sarkában barna felirattal ez látható: DE CSAK 7 OKOZ FERTŐZÉST EMBERBEN.

Narráció: A veszettség vírusa – úgy, mint sok más vírus is – alapvetően denevér-eredetű.

A kép hirtelen ketté van osztva. Bal oldalon egy vírus rajz barna háttérrel látható a jobb oldalon pedig Dr. Rusvai Miklós. A vírus összezsugorodik és egy denevér jelenik meg felette. Alul meg a felirat: DENEVÉR EREDETŰ.

Narráció: Tehát valamennyi szerotípusa képes denevérekben fertőzést okozni, és nagy valószínűséggel a denevérek a rezervoár fajok. Óróluk tevődött át egyrészt a klasszikus vírustörzs a szárazföldi emlősökre, illetve a 15 szerotípus túlnyomó többsége kizárólag denevérekben található meg.

A férfi eltűnik a képből, és a denevért látjuk középen, alatta ezzel a felirattal: REZERVOÁR FAJ: AZ A FAJ, AMELYNEK ÁLLOMÁNYÁBAN A VÍRUS TARTÓSAN FENNMARAD. A denevéren piros folt jelenik meg, és az egyre jobban növekszik, míg az egész háttér vörös nem lesz. A vörös háttér előtt a denevér és a vírusrajz alatt megjelenik egy róka.

A képet ismét kettéosztva látjuk. A bal oldalon egy Európa-térkép, jobb oldalon meg a narrátor.

Narráció: És jelenleg is Európában azokban az országokban is amelyek már mentesek a veszettség vírusnak a hagyományos formáitól a denevér vírusok továbbra is jelen vannak.

A felvételen a térkép eltűnt és csak Dr. Rusvai Miklóst látjuk.

Narráció: A veszettségnek az alapvető formái tehát az úgynevezett urbánus veszettség, ami elsősorban a háziállatok közülük is főleg a húsevő: a kutyák és a macskák veszettségét jelenti.

A felvétel mellett ismét, bal oldalon, megjelent barna háttérrel egy macska, felette ezzel a felirattal: URBÁNUS „városi”.

Narráció: Ők azok, amelyek emberre elsősorban átvihetik a vírust. A fertőzött állatok harapása során nyállal ürül a vírus és így fertőződik többek között az ember is.

A bal oldali képen egy grafika látható, ahol egy veszett kutya meg akarja harapni az embert. Alatta ezzel a felirattal: nyállal ürül a vírus.

Narráció: Tehát az urbánus forma mellett a másik nagyon fontos forma a szilvaticus veszettség, amelynek a fenntartói és terjesztői általában vadon élő húsevők, közülük is különösen a vörös róka. Európa fejlett országaiban a vörös róka volt a fenntartó.

A bal oldalon változik a kép. A SZILVATIKUS „erdei” felirat alatt most egy rajzolt róka látható. Majd ez eltűnik, és csak a narrátort látjuk, ahogy a kamera előtt beszél.

Narráció: És végül a harmadik forma, a már korábban említett denevér veszettség. Tehát ez a három alapvető formája, járványtani formája van a veszettségnek.

A képen barna háttér előtt egy rajzolt injekciós tű jelenik meg. A bal sarokban ez a felirat tűnik fel: VILÁGSZERTE, FŐLEG FEJLŐDŐ ORSZÁGOKBAN ÉVENTE 50 000 EMBER HAL MEG VESZETTSÉGBEN. EURÓPÁBAN SIKERESEK A MENTESÍTÉSI PROGRAMOK.

Majd a képen egy kutya jelenik meg. A vakcina beadását jelképezve a kutya zöld lett. Majd egy emberalak is megjelenik a jobb oldalon, és az is zöld lesz.

Narráció: Míg korábban a Pasteur által kidolgozott és egyéb módon tökéletesített vakcinák elsősorban a házi húsevők immunizálására voltak alkalmasak, illetve az ember immunizálására, amennyiben harapás történt, a későbbiekben a '80-as évek második felében Németországban kidolgozott, úgynevezett orális vakcinák pedig a vadon élő húsevők immunizálására is alkalmasak voltak.

A barna háttér előtt egy gyógyszert ábrázoló rajz jelenik meg, majd később egy róka. A gyógyszer a róka szájához kerül, majd a kép eltűnik. Ismét egy Európa-térképet látunk.

Narráció: Ezért az úgynevezett orális vakcinázás 1990-től való elterjedése következtében nemcsak az urbánus veszettség szorult vissza erőteljesen, hanem azóta Európa fejlett részén a szilvaticus veszettség gyakorlatilag eltűnt.

A térkép mellett ez a felirat jelenik meg: 1990 – orális vakcinázás hatására az urbánus és szilvaticus veszettség jelentősen visszaszorult. A térkép fokozatosan zöldre vált, az immunizálás szimbolikus jelzésekképpen.

A felvételen ismét Dr. Rusvai Mihályt látjuk ahogy a kamera előtt beszél.

Narráció: De ne felejtsük el a denevérek veszettsége továbbra is itt van velünk.

A kép megváltozik: barna háttér előtt egy kutyafejet ábrázoló grafika tűnik fel. Majd az a bal sarokba kerül, és középen pedig egy anatómiai emberi test jelenik meg. A kutyafej – harapást szimbolizálva – közelebb kerül a testhez, és az egész kép vörösen izzik.

Narráció: A veszettség egyébként – miután a veszett állat harapásával a vírus bejut a szervezetbe – az idegsejtekbe jut. Az axonokba jut, elsősorban a fertőzött területet beidegző idegsejtek axonjaiba. És innen retrogád módon, az axonok mentén először eljut az idegsejt testébe, ahol elsődleges vírusszaporodás történik. Utána a gerincvelőn továbbhaladva eljut egészen az agyig.

A narrációs szöveget láthatjuk az emberi testen bemutatva. Az ábra kezétől az agyig vörös színnel jelölve a vírus útját a szervezetben.

Narráció: Mivel a vírus szaporodása meglehetősen lassú, a lappangási idő akár 2–3 hét is lehet. Minél közelebb történik az agyhoz a harapás – tehát főleg a nyakon, arcon történő harapások a veszélyesebbek –, annál rövidebb a lappangási idő. Hiszen annál rövidebb utat kell megtennie a vírusnak az agyvelőig.

A felvételen a narrátor látható ismét. A bal sarokban ez a felirat látható fehér betűkkel: LAPPANGÁSI IDŐ 2–3 HÉT IS LEHET

SZÉLSŐSÉGES ESETBEN CSAK HÓNAPOKKAL KÉSŐBB JELENTKEZNEK A TÜNETEK

AZ AGYHOZ MINÉL KÖZELEBB TÖRTÉNIK A HARAPÁS ANNÁL VESZÉLYESEBB

Narráció: Miután az agyvelőig eljutott a vírus, akkor fejlődnek ki az agyvelőgyulladás tünetei: a tudatzavar, a viselkedésváltozás, a különböző fonák érzések, az úgynevezett víziszony, illetve még később a lefelé szálló bénulás. Tehát a szemizmok, az arcizmok, a gégeizmok bénulása, és ezután a bordaközi izmokat és a rekeszizmot beidegző bolygóideg lebénulása után pedig a légzésbénulás, és ennek következtében a halál.

A kép két oldalra van osztva. Bal oldalon egy agy van, amelyben kis piros „baktériumok” vannak. Jelképezve az agyvelőgyulladást az egész, rajzolt agy bevörösödik, alatta ezzel a szöveggel: AGYVELŐGYULLADÁS. Jobb oldalon pedig a narrátor látható.

Ez a kép eltűnik. Barna háttér előtt egy vízcsepp grafika van áthúzva egy nagy, piros X-szel. Alatta ezzel a szöveggel: VÍZISZONY = nyelési képtelenség, a veszettség egyik legjellegzetesebb tünete.

A kép ismét változik, két női arc jelenik meg. A bal oldali rajznak le van bénulva az arca. Ez a szöveg olvasható alatta: LEFELÉ SZÁLLÓ BÉNULÁS.

Majd egy borda és a gerincoszlop egy részének grafikája tűnik fel. A szegycsonton egy piros lakat van. Ez a szöveg van a képen: BOLYGÓIDEG-BÉNULÁS.

Az előttünk látható képen egy tüdőrajz van. A tüdő fokozatosan bevörösödik, ezzel a szöveggel alatta: LÉGZÉSBÉNULÁS.

Narráció: Az állatokon viselkedésváltozás a jellemző. A kutyák agresszívvá, támadóbbá válnak.

A felvételen a kép két részre van osztva. Bal oldalon egy nyitott, habzó szájú világos barna kutya. Jobb oldalon a narrátor.

A bal oldali kép változik. Két vörös rókát látunk.

Narráció: A vadon élő húsevők pedig elsősorban viselkedésváltozást – a megszelídüléssel – jelzik, de ugyanezt időnként dühöngés váltja föl. Tehát az ilyen szelíd vad húsevők mindig gyanúsak, mert adott esetben utána támadhatnak.

A felvételen csak Dr. Rusvai Andrást látjuk.

A felvétel hirtelen változik. A kamera előtt egy szemüveges idős férfi áll fehér orvosi köpenyben. Hátterben egy festmény.

NEVE ÉS TITULUSA: Dr. Abonyi Tamás, igazgató, Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság. Ezt a bal alsó sarokban látjuk feltüntetve fehér betűkkel.

Narráció: A veszetséget élő állaton – a betegséget – nem lehet diagnosztizálni, csak a gyanúját tudja az állatorvos megállapítani. Milyen tüneteket veszünk ilyenkor figyelembe?

A felvételen fekete-fehér videót látunk barna háttér előtt. Felül ez a felirat olvasható: AGRESSZÍV VISELKEDÉS. A felvételen egy tág pupillájú, agresszív macska van egy ketrecben, és egy ruhadarabra harap rá. A felvétel megváltozik: a videóban két kutyát látunk, akik verekednek egy kertben.

Narráció: Kutyák, macskák esetében az amúgy szelíd állatok emberre támadnak. Megváltozik a viselkedésük. Nyálzást lehet megfigyelni, esetleg lóg az állkapcsuk. Nagyon szomjasak: elkezdenek inni, majd hirtelen abbahagyják, esetleg köhögnek. Később görcsrohamok alakulhatnak ki.

A felvételen egy vékony kutyát látunk, aki egy ketrecben van. Majd egy másik felvételen most is egy kutyát látunk, aki egy vödörből iszik. Majd egy harmadik kutya van a felvételen, aki végigsétál háttal egy kertben. Mindegyik felvétel fekete-fehér. Felül ezzel a felirattal: NYÁLZÁS, LÓGÓ ÁLLKAPOCS, VÍZISZONY. Majd a felvételen egy kutya látható, aki a ketrecreácsot rágja, és a feje ráng.

Narráció: Rókák esetében alapvetően félnek az ember közelségétől, szelídekké válnak. Szintén lóghat az állkapcsuk, kancsalság léphet fel. Rókák esetében előfordulhat, hogy kavicsot egyebet lenyelnek, mert tudatzavar lép fel náluk.

A következő jelenetben fekete-fehér felvételen egy róka látható egy udvarban, járda szélén ülve. Zavart, remegő mozdulatokkal viselkedik. Ezután egy másik videón egy róka görcsösen remeg, hörög, dülöngél – a képen a felirat: „GÖRCSROHAM”.

Narráció: Szarvasmarhák esetében a tehenek azok ivari aktivitást mutatnak. Rekedtes bőgést és jellegzetes nagyon szögletes járást lehet megfigyelni.

A fekete fehér videón egy szarvasmarha látható aki lábával a földet kaparja és rekedten bőg egyet. Majd a narrátort látjuk egy pár másodpercig.

Narráció: Lovak esetében hasúri fájdalomra utaló tüneteket produkálnak. De volt olyan eset is amikor csak azt vette észre a tulajdonos mintha fogbeteg lenne a lova. Vontatottan, lassan rágott időnként megállt a rágás közben és ilyen kifejezéstelen szemekkel tekintett a külvilágra.

Egy póniló videója következik: az állat rángatja a fejét, nekimegy a falnak, nem tudja koordinálni a mozgását. A felirat: „Mozgáskoordinációs zavarok.” A következő képen laboratóriumi környezet látható: narancssárga kesztyűs kéz darabol agyszövetet egy műanyag tálcán. Felirat: „Két legfontosabb vizsgálati forma: immunfluoreszcencia és PCR.”

Narráció: A veszzettséget csak laboratóriumi módszerekkel tudjuk megállapítani. A mintát a hatósági állatorvos veszi le és küldi be hozzánk a vizsgáló laboratóriumba. A másik módszer a PCR technika ahol a vírus genomját mutatjuk ki. Ez utóbbi rendkívül biztonságos és gyors oki diagnózist ad.

A képen egy grafika látható, ahol egy nő egy kémiai laboratóriumban van. Alatta ez a felirat olvasható: A VIZSGÁLATOK A NÉBIH ÁDI-BAN ZAJLANAK, AMELY A NEMZETI REFERENCIA-LABORATÓRIUM. Majd a narrátort látjuk egy pillanatig.

Narráció: A veszzettség bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség. Mindenkinek, minden állampolgárnak megvan a felelőssége és a teendője. Aki furcsán viselkedő állatot talál, kutyája, macskája őrá támad, vagy rendkívül szelíd rókát vagy őzet talál, ezt jelentik a vadászati hatóságnak, a vadőrnek, a hatósági állatorvosnak, akik majd intézkednek minták beszállításáról.

A film zárójeleneteiben egy idilli képet látunk: egy kislány ül piros kabátban a fűben, háttal a kamerának, mellette egy nagytestű, világosbarna kutya. Összebújnak. A szöveg szerint: „Hívd a Nébih zöldszámát!”

Végül zöld erdei háttér előtt felirat jelenik meg:

Ha olyan rókát vagy egyéb vadállatot lát, amely túlságosan barátságos, vagy megtámadta háziállatát, esetleg róka vagy más vadállat tetemét találja meg, értesítse a helyileg illetékes állategészségügyi hatóságot, vagy hívja a Nébih zöldszámát: +36 80 263 244.”

Ezt a feliratot felolvassa egy férfihang.

Alatta:

„Készült a Nébih, az Európai Unió támogatásával.”
A képernyő jobb alsó sarkában a Nébih logója és az EU zászlója látható.